

Πώς να φτιάξετε μία πινακίδα σε Γραμμική Β: οδηγίες για καθηγητές

Υλικά που θα χρειαστούν:

- πηλός: ο πηλός για αγγειοπλαστική είναι ο καλύτερος για να δοκιμάσετε διαφορετικές μεθόδους κατασκευής πινακίδων, αλλά μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε πηλό αυτοξηραινόμενο ή πηλό μοντελισμού.
- γραφίδες: τα ξύλινα καλαμάκια ή οι οδοντογλυφίδες είναι μια εύκολη επιλογή (στην πραγματικότητα, οι μυκηναϊκές γραφίδες είχαν μια καμπύλη επίπεδη λεπίδα, αλλά είναι δύσκολο να βρεθεί κάτι αντίστοιχο)
- νερό
- σπάγκος

Αυτές οι ασκήσεις συνοδεύουν το βίντεο «Πώς να φτιάξετε μια πινακίδα σε Γραμμική Β», που θα βρείτε εδώ: <https://www.bsa.ac.uk/videos/how-to-make-a-linear-b-tablet>. Αφού παρακολουθήσετε το βίντεο το οποίο παρέχει περισσότερες πληροφορίες για τις πινακίδες και δείχνει μερικούς διαφορετικούς τρόπους παρασκευής τους, οι μαθητές/τριες σας μπορούν να δοκιμάσουν να φτιάξουν πινακίδες οι ίδιοι/ες. Θα μπορούσατε να τους ζητήσετε να εξετάσουν ερωτήματα όπως:

- πόσο εύκολο ή δύσκολο βρίσκετε το να φτιάξετε μια πινακίδα με αυτές τις μεθόδους;
- προτιμάτε μία μέθοδο παρασκευής πινακίδων έναντι των άλλων; γιατί; θα χρησιμοποιούσατε διαφορετικές μεθόδους σε διαφορετικές περιστάσεις;
- εκτός των παραγόντων που αναφέρονται στο βίντεο, ποιοι άλλοι νομίζετε ότι θα επηρέαζαν τους παρασκευαστές πινακίδων όταν επέλεγαν με ποια μέθοδο θα έφτιαχναν πινακίδες; (π.χ. απαίτηση χρόνου, διαθεσιμότητα χώρου/εργαλείων... και στιδήποτε άλλο μπορεί να σκεφτούν!)

Παρακάτω θα βρείτε ένα φύλλο εργασίας σχεδιασμένο να βοηθήσει τους μαθητές να γράψουν στις πινακίδες τους. Δίνει μια βασική εξήγηση για το πώς λειτουργεί το σύστημα γραφής και κάποια παραδείγματα πραγματικών πινακίδων. Μπορείτε να ζητήσετε να συζητηθούν θέματα όπως:

- πόσο εύκολο ή δύσκολο βρίσκετε το να γράφετε πάνω σε πηλό;
- ποια είναι κάποια από τα πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα των πήλινων πινακίδων όταν χρησιμοποιούνται για γραφή και τήρηση αρχείων;

Κάποιες επιπλέον πληροφορίες πάνω στις πινακίδες που χρησιμοποιούνται ως παραδείγματα:

Η **Πύλος Αα 62** ανήκει σε ένα μεγάλο σύνολο πινακίδων που καταγράφουν ομάδες εργασίας από γυναίκες, κορίτσια και αγόρια ή από άντρες και αγόρια που βρίσκονται είτε στο παλάτι της Πύλου είτε στη γύρω περιοχή και διεξάγουν διάφορες εργασίες. Πρέπει να ήταν δούλοι ή (σχεδόν) εντελώς εξαρτώμενοι από το παλάτι. Κάποιες πινακίδες αναφέρουν τις εβδομαδιαίες μερίδες σιτηρών και σύκων που τους δίνονταν. Οι μυκηναϊκοί ελληνικοί τύποι για αυτούς τους όρους είναι *me-re-ti-ri-ja = meletriai* «αλεστές αλευριού», *ko-wa = korwai* «κορίτσια» (πρβ. αρχ. «κόραι»), *ko-wo = korwoi* «αγόρια» (πρβ. αρχ. κόροι/κούροι).

Η **Κνωσός Sc 230** ανήκει σε μια σειρά πινακίδων όπου κάθε μία καταγράφει την απόδοση πανοπλίας, άρματος και αλόγων σε έναν συγκεκριμένο άντρα. Η απαρχές των ιδεογραμμάτων ως σχεδίων του κάθε αντικειμένου είναι ιδιαίτερα ξεκάθαρες εδώ. Το φθαρμένο σύμβολο *ZE* στο τέλος αποτελεί συντομογραφία για τη λέξη «ζεύγος». Γνωρίζουμε από άλλα παρόμοια αρχεία ότι θα ακολουθούσε το αριθμητικό 1.

Η **Κνωσός De 1112** είναι μία από εκατοντάδες καταγραφές που σημειώνουν τα μεγέθη των κοπαδιών προβάτων σε όλη την Κρήτη. Ο Ακμόνιος είναι είτε ο βοσκός που φροντίζει τα πρόβατα είτε ο αξιωματούχος που έχει την τελική ευθύνη για αυτά απέναντι στο παλάτι. *ku-ta-to* είναι το τοπωνύμιο του οποίου την ερμηνεία δεν γνωρίζουμε. Η συντομογραφία *o* συμβολίζει τη λέξη *o-pe-ro = orhelos* «έλλειψη/λείπουν». Η μικρή γραμμή που μεταγράφεται ως , είναι διαχωριστικό λέξεων.

Για περισσότερες πληροφορίες πάνω στη Γραμμική Β, συμπεριλαμβανομένης της αποκρυπτογράφησης της βλέπε (π.χ.):

‘The decipherment of Linear B’ ιστοσελίδα της Cambridge Faculty of Classics

www.classics.cam.ac.uk/research/projects/mycep/decipherment

«Γραμμική Β» στην ιστοσελίδα «Mnamon», έναν οδηγό για τα αρχαία συστήματα γραφής της Μεσογείου: mnamon.sns.it/index.php?page=Scrittura&id=20&lang=en#presentazione

‘The decipherment of Linear B: people, process, challenges’: bit.ly/2NzAJ0j (αρχείο PDF προς λήψη γραμμένο από μένα για μια έκθεση στο μουσείο Fitzwilliam στο Cambridge)

Για περισσότερες πληροφορίες πάνω στην έρευνά μου, επισκεφθείτε το ιστολόγιό μου www.itsallgreektoanna.wordpress.com ενώ τα ακαδημαϊκά μου άρθρα μπορείτε να τα βρείτε στο <https://hcommons.org/members/annapjudson>.

Γραμματοσειρά Γραμμικής Β: [Alphabetum](#), που δημιουργήθηκε από τον Juan-José Marcos και χρησιμοποιείται με την άδειά του.

Εικόνες: σχεδιασμένες από την Anna P. Judson με πρότυπο το *Corpus of Mycenaean Inscriptions from Knossos* και μία φωτογραφία τραβηγμένη στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας.

Αυτές οι ασκήσεις δημιουργήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος ‘Writing at Pylos: palaeography, tablet-making and the work of the Mycenaean scribes’ στη Βρετανική Σχολή Αθηνών. Αυτό το project έχει λάβει χρηματοδότηση από το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας Horizon 2020 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πλαίσια της συμφωνίας επιχορήγησης Marie Skłodowska-Curie υπ'αριθμόν 885977.

Πώς να γράψετε μία πινακίδα σε Γραμμική Β

Το σύστημα γραφής της Γραμμικής Β περιλαμβάνει δύο είδη συμβόλων: συλλαβογράμματα (σύμβολα που αποδίδουν συλλαβές, τα οποία χρησιμοποιούνται για να συλλαβιστούν λέξεις) και ιδεογράμματα (σύμβολα που αντιπροσωπεύουν αντικείμενα ή αγαθά τα οποία μετρώνται).

Συλλαβογράμματα

a	𐀀	e	𐀁	i	𐀂	o	𐀃	u	𐀄	a ₂	𐀅 (ha)	a ₃	𐀆 (ai)	au	𐀇
da	𐀈	de	𐀉	di	𐀊	do	𐀋	du	𐀌	dwe	𐀍	dwo	𐀎		
ja	𐀏	je	𐀐			jo	𐀑								
ka	𐀒	ke	𐀓	ki	𐀔	ko	𐀕	ku	𐀖						
ma	𐀗	me	𐀘	mi	𐀙	mo	𐀚	mu	𐀛						
na	𐀜	ne	𐀝	ni	𐀞	no	𐀟	nu	𐀠	nwa	𐀡				
pa	𐀣	pe	𐀤	pi	𐀥	po	𐀦	pu	𐀧	pu ₂	𐀨 (p ^h u)	pte	𐀩		
qa	𐀫	qe	𐀬	qi	𐀭	qo	𐀮								
ra	𐀱	re	𐀲	ri	𐀳	ro	𐀴	ru	𐀵	ra ₂	𐀶 (rya, lya)	ro ₂	𐀷 (ryo, lyo)	ra ₃	𐀸 (rai, lai)
sa	𐀹	se	𐀺	si	𐀻	so	𐀼	su	𐀽						
ta	𐀿	te	𐁀	ti	𐁁	to	𐁂	tu	𐁃	ta ₂	𐁄 (tya)	twe	𐁅	two	𐁆
wa	𐁋	we	𐁌	wi	𐁍	wo	𐁎								
za	𐁔	ze	𐁕			zo	𐁖								

Σύμβολα που δεν έχουν αποκρυπτογραφηθεί

*18	𐀁	*19	𐀂	*22	𐀃	*34	𐀄	*47	𐀅	*49	𐀆	*56	𐀇
*63	𐀈	*64	𐀉	*65	𐀊	*79	𐀋	*82	𐀌	*83	𐀍	*86	𐀎

Σημείωση: πολλά από αυτά τα σύμβολα αποδίδουν περισσότερες από μία φωνητικές αξίες!

j = y; k = k, kh, g; p = p, ph, b; q = kw, kwh, gw; r = r, l; t = t, th

Όταν γράφονται λέξεις, τα τελικά σύμφωνα παραλείπονται. Δύο συνεχόμενα σύμφωνα γράφονται είτε ως δύο συλλαβές με το φωνήεν να επαναλαμβάνεται ως 'συνοδίτης' φθόγγος είτε το πρώτο σύμφωνο δεν γράφεται καθόλου. το -i μετά από άλλο φωνήεν δεν γράφεται πάντα. το h (δασεία) συνήθως δεν γράφεται.

Π.χ. *ti-ri-ro-de* = *tripodes* «τρίποδες», *da-da-re-jo-de* = *Daidaleyonde* «προς το ιερό του Δαιδάλου», *pu₂-ke-qi-ri* = *Phugegwains* (όνομα ενός αξιωματούχου στην Πύλο)

Δοκιμάστε να γράψετε το όνομά σας σε Γραμμική Β! Αν δεν μπορείτε να βρείτε ένα σύμβολο που να αντιστοιχεί σε ένα συγκεκριμένο φθόγγο του ονόματός σας, επιλέξτε ένα που να ακούγεται παρόμοιο με κάποιο τρόπο (π.χ. δεν υπάρχουν συλλαβογράμματα για το f/φ, οπότε χρησιμοποιήστε το p- = ph).

Επιλεγμένα ιδεογράμματα

𐀀 = γυναίκα

𐀁 = άντρας

𐀂 = πρόβατο

𐀃 = άλοο

𐀄 = ελαιόλαδο

𐀅 = σιτάρι

𐀆 = ύφασμα

𐀇 = δοχείο λαδιού

𐀈 = χαλκός

𐀉 = σπαθί

𐀊 = άρμα

Αριθμητικά

𐀀 = 1 𐀁 = 10 𐀂 = 100 𐀃 = 1000 π.χ. 𐀃 𐀀 𐀀 𐀀 𐀆 𐀆 𐀆 𐀆 = 1358

Δοκιμάστε να γράψετε μία καταχώρηση με το όνομά σας και έναν αριθμό οποιωνδήποτε αντικειμένων επιλέξετε. Πολλά ιδεογράμματα άρχισαν ως εικόνες αντικειμένων, ενώ άλλα είναι πολύ πιο αφηρημένα. Πώς θα φτιάχνατε ένα καινούργιο ιδεόγραμμα ενός σύγχρονου δικού σας αντικειμένου;

Επιλεγμένες πινακίδες για αντιγραφή

Πύλος Αα 62: ομάδα εργασίας γυναικών και παιδιών

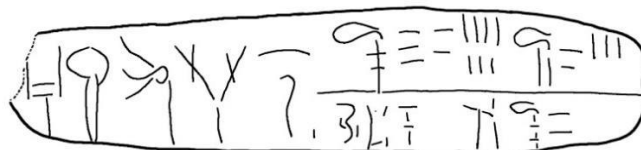
me-re-ti-ri-ja ΓΥΝΑΙΚΑ 7 ko-wa 10 ko-wo 6
 «αλεστές αλευριού: 7 γυναίκες, 10 κορίτσια, 6 αγόρια»

Κνωσός Sc 230: απόδοση πανοπλίας και άρματος

o-ri-gi-mi-ni-jo ΠΑΝΟΠΛΙΑ 1 ΑΡΜΑ 1 ΑΛΟΓΟ ΖΕ[1
 «Ο Οπλίμνιος (έλαβε) 1 πανοπλία, 1 άρμα και 1 ζεύγος αλόγων»

Κνωσός De 1112: κοπάδι προβάτων

.A SHEEP^m 57 SHEEP^f 23
 .B a-ko-mo-ni-jo , ku-ta-to o SHEEP^m 20

«Ο Ακμόνιος στο ku-ta-to (έχει) 57 αρσενικά και 23 θηλυκά πρόβατα. Λείπουν: 20 αρσενικά πρόβατα»